

Bruselj, 14. november 2025
(OR. en)

15465/25

PECHE 404

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj: za generalno sekretarko Evropske komisije:
direktorica Martine DEPREZ

Datum prejema: 14. november 2025

Prejemnik: Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije

Št. dok. Kom.: C(2025) 7655 final

Zadeva: SPOROČILO KOMISIJE
za večjo preglednost in dobro upravljanje pri dodeljevanju ribolovnih
možnosti držav članic: Priročnik o uporabi členov 16 in 17 Uredbe (EU)
št. 1380/2013 o skupni ribiški politiki

Delegacije prejmejo priloženi dokument C(2025) 7655 final.

Priloga: C(2025) 7655 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 14.11.2025
C(2025) 7655 final

SPOROČILO KOMISIJE

za večjo preglednost in dobro upravljanje pri dodeljevanju ribolovnih možnosti držav članic: Priročnik o uporabi členov 16 in 17 Uredbe (EU) št. 1380/2013 o skupni ribiški politiki

SPOROČILO KOMISIJE

za večjo preglednost in dobro upravljanje pri dodeljevanju ribolovnih možnosti držav članic: Priročnik o uporabi členov 16 in 17 Uredbe (EU) št. 1380/2013 o skupni ribiški politiki

1. UVOD

V okviru ribolovnih možnosti je zagotovljena v količini izražena zakonita pravica do ribolova⁽¹⁾, obenem pa so bistvene za zagotavljanje trajnostnega upravljanja skupnega naravnega vira, ki ga je mogoče izčrpati, če se prekomerno izkorišča. Države članice morajo razpoložljive ribolovne možnosti dodeljevati v skladu s svojo odgovornostjo za upravljanje in ohranjanje skupnih naravnih virov. Hkrati bi bilo treba ribolovne vire upravljati na način, ki je skladen s cilji doseganja gospodarskih in socialnih koristi ter koristi za zaposlovanje. Poleg tega bodo, kot je poudarjeno v evropskem paktu za oceane⁽²⁾, prakse za zdrav ocean in regenerativne prakse prispevale k ohranjanju možnosti preživljanja, zlasti v obalnih skupnostih, in zagotavljanju prehranske varnosti, tudi za prihodnje generacije.

Z objektivnim in preglednim dodeljevanjem nacionalnih ribolovnih možnosti se zagotavlja enaka obravnava ribičev, krepi zaupanje med deležniki ter spodbujata trajnostna raba virov in varstvo morskega okolja, od katerega so odvisni ribolovni viri in navsezadnje ribištvo. Pregledno dodeljevanje lahko prispeva tudi k preprečevanju sporov med gospodarskimi subjekti, flotami ali segmenti. Dodeljevanje ribolovnih možnosti se lahko nadalje uporabi za reševanje novih izzivov in ustvarjanje spodbud za ribiška plovila, da bi uporabljala selektivno ribolovno orodje, s čimer se spodbuja in nagraduje bolj trajnostno ravnanje in rešitve.

V sporočilu Komisije iz leta 2023 o delovanju uredbe o SRP⁽³⁾ je bilo v okviru izboljšanja upravljanja SRP poudarjeno, da je dobro upravljanje odvisno tudi od večje preglednosti. Poudarjena je zahteva iz člena 17 Uredbe (EU) št. 1380/2013 o skupni ribiški politiki (v nadaljnjem besedilu: uredba o SRP)⁽⁴⁾, da morajo države članice pri dodeljevanju ribolovnih možnosti uporabljati pregledna in objektivna merila, tudi okoljska, socialna in ekonomska. V sporočilu iz leta 2023 je bila potrjena tudi zaveza Komisije, da bo

⁽¹⁾ V skladu z opredelitvijo iz člena 4(32) Uredbe Sveta (ES) št. 1224/2009 (uredbe o nadzoru): „*ribolovna možnost*“ pomeni v količini izraženo zakonito pravico do ribolova, izraženo v ulovu in/ali ribolovnem naporu. Zakonita ribolovna pravica lahko vključuje tudi tehnične in geografske omejitve glede tega, kako, kdaj in kje se lahko izvajajo ribolovne operacije.

⁽²⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, „Evropski pakt za oceane: COM(2025) 281 final. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0281>. Oddelek 4, Zaščita in opolnomočenje obalnih skupnosti in otokov.

⁽³⁾ „Skupna ribiška politika danes in jutri: pakt za ribištvo in oceane za trajnostno, na znanosti temelječe, inovativno in vključujoče upravljanje ribištva, COM(2023) 103 final (kot del širšega svežnja o ribištvu in oceanih). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52023DC0103>

⁽⁴⁾ Uredba (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ribiški politiki in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1954/2003 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi uredb Sveta (ES) št. 2371/2002 in (ES) št. 639/2004 ter Sklepa Sveta 2004/585/ES. [UL L 354, 28.12.2013, str. 22](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/L/TEXT/?uri=CELEX:32013R1380).

sodelovala z znanstvenimi organi in državami članicami pri nadaljnjem ocenjevanju in zagotavljanju preglednosti navedenih meril ter njihove skladnosti z določbami SRP. Namen je bil spodbuditi uporabo meril, ki lahko spodbujajo trajnostne ribolovne prakse ter podpirajo male in priobalne ribiče, ki predstavljajo skoraj 75 % vseh ribiških plovil, registriranih v EU, in skoraj polovico vseh delovnih mest v ribiškem sektorju.

Na podlagi te zaveze Komisija s tem sporočilom spodbuja države članice, naj si prizadevajo za izboljšanje praks dobrega upravljanja v zvezi z dodeljevanjem ribolovnih možnosti po štirih poteh: (1) krepitev preglednosti in obveščanja; (2) pravičnost; (3) zagotavljanje točnosti predloženih informacij in (4) primernost metod dodeljevanja.

V okviru tega sporočila so države članice tudi pozvane, naj razmislijo o sistemih in metodah, ki jih trenutno uporabljajo pri dodeljevanju teh ribolovnih možnosti za spodbujanje trajnostnih ribolovnih praks ter podporo malim in priobalnim ribičem.

V Prilogi k temu sporočilu (imenovani *priročnik o dodeljevanju ribolovnih možnosti držav članic*) so navedene ugotovitve Komisije v zvezi z uporabo členov 16 in 17 uredbe o SRP, pri čemer se upoštevajo sodelovanje in povratne informacije držav članic in deležnikov⁽⁵⁾. Priloga vsebuje tudi smernice za izvajanje navedenih členov, kadar države članice dodelijo ribolovne možnosti plovilom, ki plujejo pod njihovo zastavo.

2. JASNEJŠE INFORMACIJE O METODAH DODELJEVANJA: KREPITEV PREGLEDNOSTI

V skladu s členom 16(6) uredbe o SRP morajo države članice Komisijo obvestiti o metodah, ki jih uporabljajo za dodeljevanje svojih ribolovnih možnosti plovilom, ki plujejo pod njihovo zastavo. Ta obveznost poročanja je pomembna zaradi preglednosti⁽⁶⁾ ter potrebna, da lahko Komisija in države članice spremljajo trende in uspešnost.

Vendar je iz prakse razvidno, da so države članice Komisijo obveščale na najrazličnejše načine, različno pogosto in o različnih podrobnostih. Zato je težko dobiti jasno sliko o tem, kaj se dogaja z dodeljevanjem ribolovnih možnosti za nekatere staleže, flote in regije. Zato so v Prilogi k temu sporočilu države članice pozvane, naj pri poročanju Komisiji v skladu s členom 16(6) vključijo nekatere minimalne informacije.

Poleg tega je za dobro upravljanje ključna večja preglednost v odnosu do deležnikov. Države članice se zato spodbuja, naj deležnikom zagotovijo informacije o metodah, ki jih uporabljajo za dodeljevanje ribolovnih možnosti, uporabljenih merilih, kot je določeno v členu 17 SRP, o pomenu, ki se pripiše vsakemu merilu, in razlogih za ta pomen.

Zagotoviti morajo, da uporabljene metode in merila izpolnjujejo zahteve iz uredbe o SRP (predvsem iz člena 17). Komisija zato poziva države članice, naj preverijo, ali se ta skladnost ustrezno odraža v sporočenih informacijah: (i) Ali predložene informacije dokazujejo, da so merila pregledna in objektivna? (ii) Ali je ponderiranje okoljskih, socialnih in ekonomskih meril jasno določeno? (iii) Ali te informacije zajemajo vse dodeljene ribolovne možnosti?

⁽⁵⁾ Več povratnih informacij je na voljo v dokumentih, navedenih v Prilogi, zlasti v poročilih Znanstvenega, tehničnega in gospodarskega odbora za ribištvo (STECF) 20-14, 22-14 in 23-17.

⁽⁶⁾ Kot je navedeno v sporočilu iz leta 2023 o skupni ribiški politiki danes in jutri (COM(2023) 103 final): „Dobro upravljanje je odvisno tudi od večje preglednosti.“ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0103>

3. DODELJEVANJE RIBOLOVNIH MOŽNOSTI ZA SPODBUJANJE TRAJNOSTNIH RIBOLOVNIH PRAKS TER PODPORO MALIM IN PRIOBALNIM RIBIČEM

Zasnova sistema dodeljevanja držav članic je pomembna za njegovo uskladitev s cilji SRP, s čimer se zagotovi trajnost ribolovnih dejavnosti in ohrani zadostna prožnost, da se lahko ribiški sektor EU prilagodi novim izzivom.

Informacije, ki jih je zbrala Komisija in analiziral Znanstveni, tehnični in gospodarski odbor za ribištvo (STECF), kažejo znatne razlike v sporočenih metodah dodeljevanja in uporabi meril, tudi okoljskih, socialnih in ekonomskih.

Komisija se zaveda, da so države članice odgovorne za odločanje o tem, katere sisteme dodeljevanja bodo uporabile, in da so pristojne za določitev ustreznih ponderjev za okoljska, socialna in ekonomska merila, ki jih izberejo. Glede na raznolikost sektorja in ribištva v državah članicah je jasno, da enoten pristop za vse ne bi zagotovil ustrezne rešitve.

Državam članicam zlasti ni treba dodeliti ribolovnih možnosti najbolj trajnostnim ribolovnim praksam ali malim ribičem.

Vendar mora Komisija oceniti usklajenost teh metod dodeljevanja s cilji SRP.

V tem smislu Komisija poudarja duh člena 17, ki se odraža v uvodni izjavi 33 uredbe o SRP: „Države članice bi morale spodbujati odgovoren ribolov, tako da bi zagotavljale spodbude za tiste gospodarske subjekte, ki lovijo na okolju najmanj škodljiv način in ki družbi zagotavljajo največje koristi.“

Komisija je na podlagi odgovorov na vprašalnike in posvetovanj z deležniki zaznala določeno togost pri tem, kako države članice dodeljujejo ribolovne možnosti, tudi to, da se zdi, da se v okviru nekaterih sporočenih metod ne obravnavajo ustrezno novi izzivi, s katerimi se spoprijema ribištvo EU.

To je zlasti očitno pri malih priobalnih ribičih, na katere na splošno bolj vplivajo izzivi⁽⁷⁾, kot so energetska kriza, naravno nihanje staležev (številčnost in razširjenost), konkurenca pri uporabi morskega prostora, podnebne spremembe, degradacija morskega okolja, invazivne vrste ali nelojalna konkurenca zaradi nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova.

Komisija priznava pomembno vlogo malega priobalnega ribolova, ki predstavlja skoraj 70 % flote plovil v EU. Posebno pozornost namenja njihovim tesnejšim povezavam z družbeno in gospodarsko strukturo ribiških skupnosti, njihovi tesnejši povezanosti z lokalnim okoljem in družbo ter njihovi pomembni vlogi na področju evropske kulture in dediščine. Priznavanje te vloge je podprto s: (i) prednostnim dostopom do voda EU do 12 navtičnih milj iz uredbe o SRP; (ii) do 100-odstotno finančno podporo v okviru

⁽⁷⁾ Znanstveni, tehnični in gospodarski odbor za ribištvo (STECF) – Annual Economic Report on the EU Fishing Fleet (Letno gospodarsko poročilo o ribiški floti EU za leto 2024) (STECF 24-03 in 24-07), Prelezo, R., Sabatella, E.C., Virtanen, J., Tardy Martorell, M., in Guillen, J. urednik(i), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2024, doi:10.2760/5037826, JRC139642. Poglavlje 2.7 Mala priobalna flota EU (SSCF). Strani 45 do 60: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC139642>

Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo (ESPRA)⁽⁸⁾ in (iii) nekaterimi odstopenji v skladu z uredbo o nadzoru⁽⁹⁾.

Dodeljevanje ribolovnih možnosti v skladu s členom 17 s strani držav članic bi lahko bolje odražalo pomembno vlogo malega priobalnega ribolova, na primer z uskladitvijo metod dodeljevanja s posebnimi potrebami, opredeljenimi v okviru nacionalnega programa ESPRA za male ribiče, da bi se okrepila odpornost.

4. KAJ BI LAHKO DRŽAVE ČLANICE STORILE ZA IZBOLJŠANJE DOBREGA UPRAVLJANJA PRI DODELJEVANJU RIBOLOVNIH MOŽNOSTI

A. Krepitev zaupanja na podlagi preglednosti in komunikacije

Metode dodeljevanja so lahko zapletene, nekateri deležniki pa so izrazili željo po boljšem razumevanju uporabljenih metod in meril, na katerih temeljijo. Zato so države članice poleg zakonskih zahtev glede obveščanja Komisije o tem, kako dodeljujejo ribolovne možnosti plovilom, ki plujejo pod njihovo zastavo, pozvane, naj okrepijo svoja informacijska in komunikacijska orodja ter deležnikom **proaktivno zagotavljajo informacije** o metodah, ki se uporabljajo za dodeljevanje ribolovnih možnosti (kvote in napor), ter razlogih zanje.

Komisija poudarja, da bi lahko bil člen 17 orodje za odzivanje na nove izzive, s katerimi se sooča ribištvo EU. Te izzive bi lahko premagali tako, da bi spodbujali dialog in vse deležnike dejavnejše vključevali v dodeljevanje ribolovnih možnosti držav članic.

B. Krepitev zaupanja na podlagi pravičnosti

Komisija spodbuja države članice, naj sprejmejo nadaljnje ukrepe, da bi izkoristile celoten potencial člena 17 za spodbujanje trajnostnih ribolovnih praks ter podporo malim in priobalnim ribičem.

Prvič, Komisija poziva države članice, naj razmislijo o primerih meril iz člena 17 in učinku dodeljevanja ribolovnih možnosti za: (i) plovila z večjim vplivom na okolje kot druga plovila v njihovih flotah; (ii) plovila, ki v preteklosti niso upoštevala predpisov, ali (iii) plovila, ki izpodrivajo tradicionalne dejavnosti ali vzpostavljene trajnostne gospodarske dejavnosti.

Drugič, Komisija spodbuja države članice, naj izvajajo ukrepe za podporo malim ribičem in izkoristijo vse možnosti iz člena 17, ki bi lahko spodbudile dolgoročno trajnostnost teh oblik ribolova, zlasti za tiste z manjšim vplivom na okolje.

C. Krepitev zaupanja na podlagi točnosti predloženih informacij

⁽⁸⁾ Uredba (EU) 2021/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo.

⁽⁹⁾ Uredba Sveta (ES) št. 1224/2009 z dne 20. novembra 2009 o vzpostavitvi nadzornega sistema Unije za zagotavljanje skladnosti s pravili skupne ribiške politike, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2023/2842 Evropskega parlamenta in Sveta.

Vrsta, količina in raven podrobnosti informacij, ki so jih predložile države članice, se zelo razlikujejo⁽¹⁰⁾.

Komisija zato poziva države članice, naj v skladu s členom 16(6) obvestijo Komisijo, deležnike pa zaradi preglednosti in dobrega upravljanja, o metodah in merilih dodeljevanja, ki se uporabljajo za **vse ribolovne možnosti**. To zajema kvote in ribolovni napor v vodah EU ter ribolovne možnosti, dodeljene državam članicam v mednarodnih vodah in z mednarodnimi sporazumi (kot so regionalne organizacije za upravljanje ribištva, sporazumi o partnerstvu o trajnostnem ribištvu ali druge vrste dvostranskih ali večstranskih sporazumov).

Komisija poziva države članice, naj poročajo o metodi dodeljevanja, ki jo uporabljajo, pri čemer naj upoštevajo tri kategorije meril iz člena 17, tj. **okoljska, socialna in ekonomska merila**.

Preglednost in obveščanje deležnikov sta kot ključna elementa dobrega upravljanja pomembna tudi za ribolovne možnosti, za katere veljajo prenosljive ribolovne koncesije, čeprav so izključene iz obveznosti obveščanja Komisije, kot je določena v členu 16(6).

D. Krepitev zaupanja na podlagi primernosti metod dodeljevanja

Komisija spodbuja države članice, naj uporabijo merila za dodeljevanje ribolovnih možnosti v skladu s členom 17 uredbe o SRP, da bi spodbudile prilagajanje novim izzivom. **Metode dodeljevanja ne bi smele ogroziti zmoglosti držav članic, da se hitro odzovejo** na nepričakovane težave.

Komisija poziva države članice, naj pripravijo metode dodeljevanja, ki vključujejo možnost pravočasne, pregledne in aktivne prerazporeditve neizkoriščenih ribolovnih možnosti.

Komisija tudi spodbuja države članice, naj redno ponovno ocenjujejo sisteme dodeljevanja, da bi zagotovile, da so **uporabljene metode in merila še vedno relevantni in ustrezajo** trenutnim potrebam njihovega ribiškega sektorja.

5. ZAKLJUČEK

Komisija sodeluje z državami članicami, STECF in deležniki, da bi pridobila jasnejšo sliko o metodah, ki se uporabljajo za dodeljevanje ribolovnih možnosti⁽¹¹⁾.

Glede na ta proces Komisija poziva države članice, naj sprejmejo nadaljnje ukrepe, da bi v celoti izkoristile potencial, ki ga ponuja člen 17, za spodbujanje trajnostnih ribolovnih praks ter podpora malim in priobalnim ribičem.

Komisija spodbuja države članice, naj razmislijo o glavnih težavah, ki jih imajo njihovi mali ribiči, in uporabijo člen 17, da zagotovijo podporo in prostor nekaterim ribiškim

⁽¹⁰⁾ Glej na primer Znanstveni, tehnični in gospodarski odbor za ribištvo (STECF) – Social Data in Fisheries (Socialni podatki o ribištvu) (STECF 23-17), Van Hoof, L., Goti, L., Tardy Martorell, M. in Guillen, J. uredniki, Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2024, doi:10.2760/982497, JRC136326. <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC136326>.

⁽¹¹⁾ Zadnje predhodno objavljeno poročilo: Znanstveni, tehnični in gospodarski odbor za ribištvo (STECF) – Social Data in Fisheries (Socialni podatki v ribištvu) (STECF 23-17)

plovilom, ki si zaslužijo dostop do ribolovnih možnosti, da bi ohranili svoj prispevek k trajnostnemu ribolovu in ribiškim skupnostim.

Da bi povečali zaupanje v politike, Komisija spodbuja države članice, naj izboljšajo obveščanje deležnikov o načinu dodeljevanja ribolovnih možnosti.

Kot naslednji korak Komisija poziva države članice, naj razmislijo o metodah in merilih, ki jih uporabljajo za dodeljevanje ribolovnih možnosti, pri tem pa upoštevajo, da je treba spodbujati trajnostne ribolovne prakse, podpirati male in priobalne ribiče ter izboljšati komunikacijo in preglednost. V zvezi s tem je državam članicam pripravljena pomagati.